

[Økonomiministeren.]

slagsstillerne forudser, at en gennemførelse af forslagene vil sikre en hurtigt korrigerende reaktion på tendenser til økonomisk uligevægt.

Et gennemgående træk i forslagene er, at denne målsætning navnlig skal opnås ved at skabe nye centraliserede institutioner og ved restriktioner, der giver øgede muligheder for central kontrol med udviklingen i samfundsøkonomien. Hertil vil jeg først sige, at øget central kontrol ikke nødvendigvis giver mere stabilitet. Det hænger bl. a. sammen med, at der ikke blot kræves kontrolinstrumenter, men også evne og vilje til at bruge dem dygtigt. Medmindre kontrollen er meget vidtgående, så den f. eks. i lande med vores økonomiske opbygning også omfatter udenrigshandelen, vil der uundgåeligt komme påvirkninger udefra, som vanskeliggør styringen af økonomien. Hvis vi f. eks. i den nuværende situation, som oppositionen ønsker det, skulle slække på finanspolitikken, uden at der er valutarisk grundlag for det, skulle en kontrol så bruges til at dæmpe de erhvervs-mæssige investeringer eller det øvrige byggeri, eller ville man melde Danmark ud af det internationale handelspolitiske samarbejde og gennemføre en drastisk importregulering? Kontrol alene gør det ikke; målsætningskonflikterne i den økonomiske politik består fortsat, og løsningen af dem er lige ubehagelig, enten det sker gennem kontrol eller på anden vis.

Et andet hovedsynspunkt er konflikten mellem kontrol og økonomisk vækst, for selv hvis man accepterede tanken om den centraliserede kontrol som et egnet middel til stabilisering, står der tilbage, at den centraliserede kontrol med de store dele af økonomien måske nok kan give et jævner forløb, men samtidig risikerer at give ringere økonomisk vækst. Det ligger til en vis grad indbygget i selve det bureaukratiske system, som kontrollen er. Det ligger i vanskelighederne ved at sætte offentlige myndigheder til at skønne over, om en investering er fornuftig eller ej. Det beror på alle de kendte vanskeligheder ved at få offentlige myndigheder til at nægte kredit eller gennemtvinge en vidtgående rationalisering af virksomheder, der går dårligt, og sådan kan man blive ved.

Jeg siger ikke det for at fremhæve, at vort nuværende system er uden lyde, selv ikke hvis det reformeredes som foreslået af regeringen, men det rummer i hvert fald ikke en centralisering af investeringsbeslutningerne, som forekommer mig rent ud at være selvmorderisk, hvis udgangspunktet for vores politik skal være den høje levestandard og hurtige økonomiske vækst, som vi nu engang kun kan opnå ved en meget udadvendt og konkurrencepræget økonomi.

Jeg kan ikke se rettere, end at de fleste af de tanker om øget offentlig indsats, som socialistisk folkeparti i øvrigt står for, ville blive vanskeligere at realisere, hvis vi tilsidesatte dette grundsyn. Det er nemt at kritisere mange træk i konkurrencesamfundet, men det er vigtigt at gøre sig klart, at prisen for en ændring kan være en langsommere forbedring af den materielle levelfod, og det er jo meget langt fra at være de synspunkter, som er kommet frem i den sidste tids utilfredshed.

Jeg skal i øvrigt, ligesom hr. Poul Dam gjorde det i sit indlæg her i salen den 13. januar, søge at glæde folkettinget ved ikke at komme ind på enkelthederne i de foreliggende forslag. Jeg formoder, at de vil indgå i drøftelserne i det udvalg, der skal behandle regeringsforslagene af 9. december 1969; jeg skal indskrænke mig til på regeringens vegne at fremsætte nogle hovedsynspunkter vedrørende de enkelte forslag.

Med relativt begrænsede ændringer har lov om Danmarks Nationalbank været gældende siden 1936. Loven har i vidt omfang karakter af en rammelov, og jeg tror, at det har været en fordel, at man har haft en forholdsvist rummelig lovgivning på dette område. Jeg er enig med forslagsstillerne i, at behovet for at koordinere finans- og pengepolitikken har været voksende, men der har inden for de rammer, der er afstukket i Nationalbankloven, været gode muligheder for at sikre en sådan koordinering af de to centrale dele af den økonomiske politik. Det har bl. a. fundet udtryk i den efterhånden stærkt udbyggede kontakt, som de skiftende regeringer har haft med Nationalbankens ledelse, men der har jo også her i tinget været rig lejlighed til at debattere pengepolitikken, så sandt som folketingets beslutninger om finanspolitik og boligpolitik osv. i høj grad har været bestemmende for